

ASBÜ İLAHİYAT FAKÜLTESİ EĞİTİM MÜFREDATI ÖĞRENCİ ANKETİ SONUÇ RAPORU

İlahiyat Fakültesi Kalite Kurulunun aldığı karara istinaden lisans eğitimi gören öğrencilerimize yönelik olarak 1-15 Mayıs 2024 tarihleri arasında bir iç paydaş anketi hazırlanarak uygulanmıştır. Bu anketle İlahiyat Fakültesi müfredatının öğrencilerimizin ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda iyileştirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda anket 3. ve 4. sınıf lisans öğrencilerinden gönüllü olan toplam 29 öğrenciye uygulanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM: İHTİYAÇ ANALİZİ

Anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm **ihtiyaç analizi** üzerinedir ve bu bölümde sorulan sorularla öğrencilerin mezun olduktan sonra hangi iş alanlarına yönelmek istedikleri ve bu doğrultuda hangi yeterlikleri kazanmayı öncelikledikleri tespit edilmek istenmiştir.

1. İlk bölümün birinci sorusu öğrencilerin mezuniyet sonrası istihdam olanakları ve olası iş pozisyonları doğrultusunda hangi iş alanlarının ve yeterliklerin hedeflenmesi gerektiği üzerinedir. Öğrencilerin bu soruya verdiği cevaplar MEB, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde imam-hatiplik, vaizlik, Aile ve Dini Rehberlik Bürosu uzmanlığı, Kur'an Kursu öğreticiliği ve uzman yardımcılığı, üniversiteler bünyesinde akademisyenlik, Sağlık Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kurumları bünyesinde manevi danışmanlık olarak belirtilmiştir. Verilen cevaplar doğrultusunda öğrencilerimizin İlahiyat Fakültesi mezunlarının istihdam olanakları konusunda yeterli bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır.
2. Belirtilen iş alanlarına yönelik yeterlikler konusunda öğrencilerimiz öğretmenlik alanında formasyon eğitimi almayı önemli ölçüde yeterli görürken, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki mesleki alanlar için başta Fıkıh (İslam Hukuku) alanı olmak üzere Temel İslam Bilimleri derslerinin yeterli olmadığı görüşünü beyan etmiştir. Gerekçe olarak ders kredilerinin sayısının az olması ve derslerin Arapça olması gösterilmektedir. Başka bir ifadeyle bazı öğrenciler Arapça derslerin kendileri açısından yeterince verimli olmadığını belirtirken, bazıları ise ders kredilerinin yükseltilmesini istemektedir. Akademisyen olmak isteyen öğrenciler ise alan sınavlarına yönelik yeterlik kazanmayı öncelemektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki görevler için ayrıca diksiyon, kıraat, makam, hitabet ve manevi danışmanlık gibi mesleki yeterliklere dikkat çekilmektedir.

3. İlk bölümde ikinci olarak öğrencilere ilk soruda belirttikleri yeterlikleri dikkate alarak uygulama önerilerinde bulunmaları ve bu önerileri gerekçelendirmeleri istenmiştir. Bu bölümde de öne çıkan konu Arapça dil yeterliğinin geliştirilmesi üzerinedir. Öğrenciler konuyla ilgili çeşitli önerilerde bulunmuş, örneğin bazı öğrenciler Arapça öğrenimi için yurt dışı dil desteği sağlanmasının yararlı olabileceğini belirtmiş, bazı öğrenciler ise Arapça derslerin öncesinde derste kullanılacak Arapça kelimeleri ya da ders içeriğini yansıtan hazırlık metinlerinin öğrencilere verilmesini önermiştir.
4. Bu bölümde öne çıkan ikinci konu, teorik derslerin yanı sıra müfredatın uygulama dersleriyle zenginleştirilmesi talebidir. Öğrenciler ilk bölümde belirtilen yeterliklere yönelik olarak istihdam alanlarına yönelik seminerler ve kurslar düzenlenmesi ve düzenlenen bu eğitimlerin sertifikalı olması yönünde görüş bildirmiştir. Teklif edilen kurs ve seminer alanları arasında manevi danışmanlık ve psikoloji alanı öne çıkmaktadır. Ayrıca dini danışmanlık, tercüme, diksiyon ve hitabet gibi alanlara da dikkat çekilmektedir. Ayrıca bazı öğrenciler meslek alanlarında öne çıkan kişilerin verecekleri seminerlerin motivasyonlarını arttıracaklarını belirtmiş, ayrıca uygulamalı derslere müfredat içinde daha fazla yer verilmesini talep etmiştir.
5. Bazı öğrenciler staj deneyimlerinin yalnızca öğretmenlik alanıyla sınırlı kalmamasını, meslek alanlarına yönelik olarak staj seçeneklerinin çeşitlendirilmesini talep etmiş, ayrıca staj sonrasında uygulama alanlarıyla ilgili Fakülte bünyesinde sunum yaparak öğrendiklerini pekiştirmek ve sunum deneyimi kazanmak istediklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler KYK yurtlarında, Aile ve Dini Rehberlik Bürolarında, Müftülükler bünyesinde ve hastanelerde staj yapabileceklerini belirtmektedir.
6. Akademisyen olmak isteyen öğrenciler YDS, YÖKDİL ve ALES sınavlarına yönelik kursların düzenlenmesini talep etmiştir. Bitirme tezleriyle ilgili bazı öğrenciler Araştırma ve Yöntem teknikleri dersi almak istediklerini belirtmiş, ayrıca staj ve bitirme tezinin 4. Sınıfta bahar dönemi yerine birisi Güz diğeri Bahar dönemi olmak üzere iki ayrı dönemde alınması önerisi sunulmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM: ÖĞRENCİLERİN DERS ÖNERİLERİ

7. Anketin ikinci bölümünde öğrencilerden ilk bölümde belirtilen uygulama ve yeterlikleri dikkate alarak müfredata eklenmek üzere ders önerileri sorulmuştur. Bu bölümde

öğrencilerin büyük bir kısmı Arapça derslerinin hazırlık sınıfından sonra da lisans eğitimi boyunca devam etmesini istemiştir.

8. Bazı öğrenciler Araştırma Yöntem ve Teknikleri, İlmihal, Diksiyon, Hitabet, Peygamberler Tarihi, Kıraat, Eleştirel Düşünme, Manevi Danışmanlık ve Rehberlik, Çocuk ve Ergen Psikolojisi derslerinin açılmasını önermişlerdir. Yine bazı öğrenciler Siyer, İslam Tarihi, Din Psikolojisi, Din Sosyolojisi ve Dinler Tarihi derslerinin kredilerinin yetersiz olduğunu ifade ederek artırılmasını istemiştir.
9. Anketin sonunda öğrencilerin ek önerileri sorulmuştur. Bu bölümde öğrenciler mezuniyet sonrası istihdam olanakları ile ilgili kariyer seminerleri düzenlenmesi, mezuniyet öncesi gönüllü öğrencilerle muhtelif konularda öğrencilerle saha araştırmaları yapılması, farklı alanlarda staj alternatifleri oluşturulması ve staj süresinin daha uzun olması, kariyer odaklı kurumsal ziyaretlerin gerçekleştirilmesi ve uygulamalı derslerin artırılmasıdır. Bu bölümde öne çıkan taleplerden birisi seçmeli derslerle ilgili kontenjan sınırının kaldırılması olmuştur. Öğrenciler talep ettikleri dersler açılabilirse bile kontenjan sınırı sebebiyle bu dersleri alamadıklarını ifade etmiştir. Bazı öğrenciler felsefe derslerinin kredilerinin fazla, Temel İslam Bilimleri derslerinin kredilerinin az olduğunu ifade etmiştir. Bazı öğrenciler hafta içi bir gün ders programının boşaltılmasını talep etmiştir. Yine bazı öğrenciler, bitirme tez danışmanlarını kendi tercihlerine göre belirlenmesini istemektedir.

Sonuç ve Öneriler

Anket verileri incelendiğinde öğrencilerin taleplerinin belirli alanlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Bunların başında hemen her soruda tekrarlanan Arapça işlenen derslerin öğrenciler tarafından yeterince anlaşılabilmesi sorunu gelmektedir. Öğrencilerin Klasik Arapça metinlerle birinci sınıftan itibaren tanışmaları, hazırlık sınıfı müfredatına da bu doğrultuda derslerin eklenmesi yararlı olabilir.

Ankette öne çıkan bir diğer konu Fıkıh derslerinin artırılması talebidir. Bu talebin öğrencilerin özellikle fetva eksenli mesleki alanlarda kendilerini yeterli hissetmemeleriyle ilgili olduğu düşünülebilir. Başta Fıkıh olmak üzere Temel İslam Bilimleri derslerinin Arapça verilmesi, klasik terminolojiye henüz yeterince aşina olmayan lisans öğrencileri için bir engel olarak görülmektedir. Bu derslerin içeriklerinin güçlendirilmesi, ders öncesinde öğrencilere dersin ana kazanımlarını içeren metinlerin verilmesi faydalı olabilir. Ayrıca öğrenciler ana müfredatın yanı sıra güncel fıkıh meseleleri, ilmihal gibi seçmeli ya da müfredat dışı derslerle desteklenebilir. Öne çıkan taleplerden

birisi de uygulamalı derslerin artırılması olmuştur. Öğrenciler mezun olmadan önce daha fazla uygulama dersi almak, meslek alanlarını tanımak, staj alanlarını çeşitlendirerek mesleki seçeneklerini zenginleştirmeyi talep etmektedir. Bu konuyla ilgili olarak Fakültemizin başlatmış olduğu uygulama camilerinin yanı sıra ilgili kurumlarla iş birliği yapılarak öğrencilerimizin bu kurumları tanımalarını ve uygulama alanlarında başta staj olmak üzere çeşitli düzeylerde etkinliklerin gerçekleştirilebileceği protokoller geliştirilebilir.

Anket verilerine göre öğrenciler ilgi alanlarına göre farklı ek ya da seçmeli ders taleplerinde bulunmaktadır. Bu talepler açılacak seçmeli derslerde ve müfredat dışı açılacak derslerde değerlendirilebilir.

Son olarak öğrenci anketlerinin sonuçlarına uygun hangi adımların atıldığı konusunda öğrencilerimizin bilgilendirilmesi, atılan adımlarla ilgili geribildirimlerinin alınması yerinde olacaktır.

Kalite Komisyonu Adına

Doç. Dr. Hicret K. Toprak
Kalite Elçisi